Р Е П У Б Л И К А Б Ъ Л Г А Р И Я
СМЕТНА ПАЛАТА

РЕШЕНИЕ № 21 – ДПК

Днес, 03.06.2026 г., в град София, Сметната палата на Република България, в състав:

Председател: Димитър Главчев

Заместник-председател: Маргарита Николова

Заместник-председател: Силвия Кърдева

Член: Даниела Въткова-Милушева

Член: Мария Илиева

УСТАНОВИ:

Постъпило е становище от дирекция „Превенция на корупцията“ относно проект на Решение на Министерския съвет за съгласуване на проект на Закон за ратифициране на Споразумението относно тълкуването и прилагането на Договора за Енергийната харта, подписано на 18 февруари 2026 г. в Брюксел с вх. № 04-01-105/22.05.2026 г. по описа на Сметната палата без предложения по отношение на корупционния риск.

Споразумението относно тълкуването и прилагането на Договора за Енергийната харта (ДЕХ) е подписано на 18 февруари 2026 г. в Брюксел от страна на Европейския съюз (ЕС) и 26 държави членки, включително и Република България.

Със споразумението се урежда въпроса за неприложимостта на арбитражната клауза в чл. 26 от ДЕХ като правно основание за арбитражни производства между инвеститор от държава членка на ЕС и друга държава членка на ЕС или Европейския съюз (арбитражни производства в рамките на ЕС). Потвърдено е общото разбиране, че тази клауза не може и не е могла да служи като правно основание за арбитражни производства в рамките на ЕС.

Предвидено е, че в резултат на липсата на основание за арбитраж по чл. 26 от ДЕХ в рамките на ЕС, разпоредбата на чл. 47, параграф 3 от ДЕХ, с която се продължава действието на разпоредбите на договора за допълнителен период от 20 години (т.н. „sunset clause“), в случай на оттегляне на някоя от страните по него, по отношение на направените инвестиции към датата на оттегляне, не е пораждала и няма да поражда правни последици в отношенията между държавите членки или между държава членка и ЕС.

Предвид обстоятелството, че споразумението урежда неприложимостта на арбитражна клауза в международен договор, ратифициран със закон, същото подлежи на ратифициране от Народното събрание на основание чл. 85, ал. 1, т. 5 и т. 7 от Конституцията на Република България.

Споразумението влиза в сила 30 дни след получаването от неговия депозитар на втория документ за ратификация, одобрение или приемане. За всяка страна, която го ратифицира, одобри или приеме след неговото влизане в сила, споразумението ще влезе в сила 30 дни след датата на депозиране от тази страна на нейния документ за ратификация, одобрение или приемане.

С приемането на акта се цели да се предприемат действия по провеждането на нормативно установената национална процедура за влизане в сила на споразумението, с което се урежда въпроса за неприложимостта на арбитражната клауза на чл. 26 от ДЕХ като основание за арбитражни производства между инвеститор от държава членка на ЕС и друга държава членка на ЕС или Европейския съюз.

При анализа на законопроекта не се установиха предпоставки, генериращи корупционен риск.

След обсъждане на становището, на основание чл. 20, ал. 5, т. 6, във вр. с чл. 69, т. 2, предл. първо и чл. 71, ал. 1, т. 7, предл. първо от Закона за Сметната палата, Сметната палата,

РЕШИ:

СЪГЛАСУВА проекта на Закон за ратифициране на Споразумението относно тълкуването и прилагането на Договора за Енергийната харта, подписано на 18 февруари 2026 г. в Брюксел, изготвен от Министерство на финансите, без предложения относно наличието на корупционен риск.

СМЕТНА ПАЛАТА:

Председател: ……п…… /Димитър Главчев/

Заместник-председател: ……п…… /Маргарита Николова/

Заместник-председател:: ……..……п……./Силвия Кърдрева/

Член: ……п…….. /Даниела Вътkова-Милушева/

Член: ……п…..……..……..... /Мария Илиева/